

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Decretum Spirense contra Protestantes foedus cum Helvetijs inire
cogitantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

Nam vt discederent à sententia Lutherani ANNO
 vel Zvvingliani sperare non poterat : vt au- 1529.
 tem solida fieret coniunctio , vtrisque mor-
 dicus opinionem suam tenentibus , frustra
 videbat expectari. Ne tamen damnarentur
 Zvvingliani, tum quidem à Landgrauio per-
 suasus, impediuit; quod eos nondum auditos
 esse diceret, nec causam legitimo iudicio dis-
 cussam. Interim ferre non potuit, vt cū Lu-
 theranis quodam societatis nexu coniunge-
 rentur. Hæsit itaque perplexus admodum &
 anxius , velut inter saxum & sacrum quod
 aiunt, eosque nec pro socijs haberi voluit,
 nec in hostium numero censer. Landgravius
 verò , vt erat iuuenis vehementis ingenij, &
 totus ardebat rapido quodã nouitiæ religio-
 nis affectu, tentandū putauit, an possent vtri-
 que sententijs inter se collatis in eosdē can-
 cellos redigi. Itaq; solutis Comitijs, hoc eo-
 dem anno, sub Autumnum ductores vtriusq;
 partis præcipuos Marpurgum euocauit ; qua
 de re paulò infra dicemus.

Interim decretum fuit in Comitijs, vt qui
 per Germaniam in religione nihil hæctenus
 mutarint, deinceps quoq; nihil innouent vs-
 que ad Concilii tempus: Qui verò doctrinæ,
 rituumq; mutationem induxerint, nec resti-
 tuere possint abrogata sine motu publico , ij
 nihil mutant in posterum , donec causa hæc
 in Cócilio discussa sit atq; definita; vt nec Sa-
 cramãtariorum dogma recipiatur à quoquã,
 nec Missa vsquam abrogetur; vt Anabaptistæ

Landgra-
 uius medi-
 tatur cõcor-
 diam inter
 Luth. &
 Zvvinglia-
 nos.

III.

Sleid. lib. 6.
 Decretum
 de mutati-
 one reli-
 gionis.

De dogma-
 tis Sacra-
 mentario-
 rum.

ANNO
1529.

Protestatio
Principum
contra De-
cretum.

Cogitant
foedus ini-
re cum Hel-
uetijs.

Melanch-
thonis per-
turbatio.
*In ep. ad
Cam p. 124*

in erroribus obstinati capite plectantur; ut Euangelium doceant, Ecclesiarum ministri iuxta probatam ab Ecclesiâ interpretationem, controuersijs ad synodi cognitionem reiectis; ut pacem inter se colant Ordines, nec quisquam alteri molestiam inferat religionis nomine. Decretum hoc displicuit Principibus Lutheranis; cui se nequaquam assentiri publicè, & solenniter sunt protestati: Unde Protestantium societas originem habet in Germaniâ: quorum primi nominis erant Ioannes Elector Saxo, & Hasiæ Landgravius Philippus, vigintiquatuor annorum iuuenis. Hi verò, cum sese factâ protestatione, à communi cæterorum Ordinum corpore præcidissent, nouam hanc societatem quibus possent præsidijs muniendam censuerunt. Itaque per quosdam cogitari cœptum fuit de foedere cū Heluetijs Zvvinglianis ineundo, qui coniunctionem huiusmodi cum Lutheranis Principibus cupide satis ambiebant.

Hoc verò negotium Landgravius pro suo in Sacramentarios affectu cum primis urgebat: Quod cum Melanchthon intelligeret, vehementer fuit perturbatus, venitque in mentem illi pœnitere, quod in Conuentu, cum de Zvvinglianis ageretur, consilium separationis non suggesserit; Nec grauisissimam hanc animi perturbationem dissimulare potuit; quemadmodū epistola testatur ad Camerariū scripta, postquā è Comitijs VVittēbergā reuersus est: Ex qua istius generis quædam

